

0 10 cm

3 pav. Šulinyje rastas geležinis pentinis plačiaašmenis kirvis. R. Žukovskio nuotr.

Fig. 3. The iron broad axe found in the well.

tas iš 2–3 cm storio, 12–15 cm pločio lentų. Atkasta šulinio PR kampo dalis (Š–P kryptimi 1,6 m ilgio, R–V kryptimi 90 cm ilgio). Atkasto fragmento aukštis giliausioje vietoje – 80 cm (2 pav.). Visas šulinio dydis nenustatytas, jo apačia nepasiekta. Giliausioje vietoje pasiektas 5 m gylis (H_{abs} 118,63 m) nuo dabartinio kiemo paviršiaus. Kadangi V korpuso sienos pamato apačia atkasta vos 2,1 m gylyje ir nesant galimybei plėstis, kasti toliau tapo nesaugu. Šulinio užpilde kasta pilka smėlėta žemė su pavienėmis plytų duženomis. Aptiktas geležinis pentinis plačiaašmenis kirvis (3 pav.). Šulinys datuojamas XVII a.

Pylimo St. 47 / Gėlių St. 2

In 2017, 102 m^2 were excavated during an evaluation and excavation at Pylimo St. 47 / Gėlių St. 2, Vilnius. A first half of the 20th-century masonry sewer well was found in the NE corner of the area (Fig.1), a 2.9–3 m thick cultural layer in the rest of the area. The lower cultural layer horizons (0.6–1.3 m thick) date to the second half of the 16th–17th centuries. A pit's contours were discovered in the S part of the area. The remains of a 17th-century wooden well were found at a depth of 3.95–5 m in the pit (Fig. 2). An iron broad axe was discovered in the well's fill (Fig. 3). The majority of the inner courtyard was completely excavated.

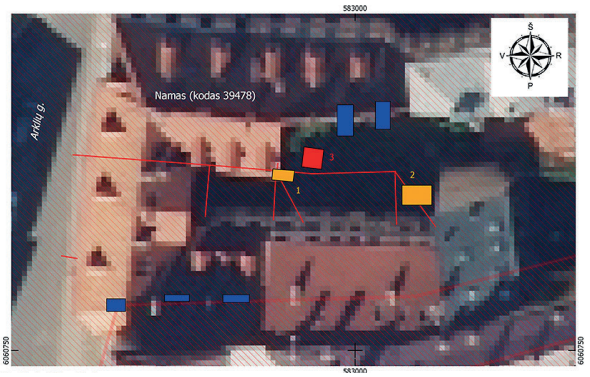
Atas Žvirblys

Arklių gatvė 10

2017 m. rugpjūtį–rugsėjį Vilniaus senamiesčio (UK 16073) teritorijoje, namo Arklių g. 10 kieme tęsti 2016 m. pradėti (*ATL 2016 metais*, 2017, p. 422–425) archeologiniai tyrimai. 2017 m. atlikti detalieji tyrimai ir žvalgymai. Detaliųjų tyrimų metu ištirtas 5,1 m^2 dydžio plotas (2x2 m dydžio šurfas su 1,1x1 m dydžio išpjova). Baigus tyrimus žvalgytas apie 92 m^2 plotas – rekonstruojamų ir naujai tiesiamų inžinerinių tinklų vietose kastos tranšėjos.

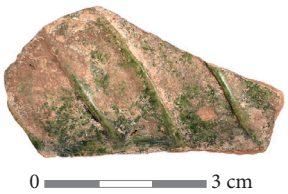
2017 m. ***šurfas 3*** (tirtų vietų numeracija tęstinė nuo 2016 m.) tirtas iki 2,7 m gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Būtent tokio storio kultūrinis sluoksnis ir tirtas šiame šurfe. Tyrimų metu pasiekus 1,1 m gylį nuo esamo žemės paviršiaus, ties P ir V sienelėmis palikti iki 50 cm storio laiptai, nes artimiausioje šurfo aplinkoje buvo žvalgytos tranšėjos, o jų sienelės darbų metu ne kartą griuvo. Iki 90 cm gylio tirtas 7 horizontų sluoksnis, kuris formavosi XIX–XXI a. pradžioje. 0,9–1,3 m gylyje tyrinėtas 30–50 cm storio tamsiai pilkos žemės sluoksnis su pavienėmis rausvomis griuvenomis. Dalyje šurfo sluoksnis išsiskiria į 4 skirtingus horizontus. Šiame gylyje surinkta keletas neglazūruotos, taip pat žaliai glazūruotos buitinės keramikos fragmentų, olandiško tipo čerpės gabaliukas ir įvairiaspalvėmis glazūromis dengtos, augaliniu ornamentu puoštos lėkštės pakraštėlis. Tirtas sluoksnis pagal radinius datuojamas XVII a. II puse – XVIII a.

Giliau visame šurfe 1,15–1,65 m gylyje fiksuotas vidutiniškai 20–30 cm storio juodos žemės su šaknimis sluoksnis. Jį tyrinėjant rasta smulkių buitinės keramikos fragmentų, plokštinių ir lovinių čerpių dalių. Informatyvesniems radiniams reikia priskirti XVI a. pabaigos –

1 pav. Tyrimų vietos planas: 1 – 2017 m. tirtas šurfas 3; 2 – 2017 m. žvalgytos tranšėjos; 3 – 2016 m. tirti šurfai 1–2; 4 – 1995 m. V. Daminaičio tyrimų vietos; 5 – kultūros paveldo objekto ribos. A. Žvirblio brėž.

Fig. 1. Plan of the investigated locations: 1 – test pit 3 excavated in 2017; 2 – utility trenches monitored in 2017; 3 – test pits 1–2 excavated in 2016; 4 – site of the 1995 investigation by V. Daminaitis; 5 – boundaries of the cultural heritage object.

2 pav. Karnizinio koklio fragmentas, XVI a. vidurys. A. Žvirblio nuotr.

Fig. 2. A cornice stove tile (Gesimskachel) fragment, mid-16th century.

3 pav. Taurės pėda. A. Žvirblio nuotr.

Fig. 3. A wineglass foot.

XVII a. pradžios datuojamo plokštinio koklio kampą, XVI a. viduriu datuojamo karnizinio koklio nuolaužą (2 pav.), skaidraus stiklo taurės pėdą (3 pav.). Kartu su archeologiniais radiniais aptikta ir gyvūnų kaulų. Surinktas radinių kompleksas į tiriamą aplinką galėjo patekti XVI a. pabaigoje – XVII a. I pusėje. Tokios pačios

4 pav. Šurfe 3 atidengta XVI a. II pusės – XVII a. I pusės duobė iš R. A. Žvirblio nuotr.

Fig. 4. A second half of the 16th–first half of the 17th-century pit unearthed in test pit 3, as seen from the E.

struktūros sluoksnis iki 1,85 m gylio užfiksuotas ir 2016 m. tirtame šurfe 1, jo apatinis horizontas datuotas XVI a. II puse – XVII a. I puse.

Tyrinėjant giliau, iki 2,7 m gylio fiksuota 50x30 cm skersmens duobė (4 pav.). Jos užpildas – juoda žemė su degėsiais ir pavienėmis rausvomis griuvenomis. Radinių užpilde buvo nedaug: smulkus neglazūruotas buitinės keramikos fragmentas, apdegęs plokštinio koklio kaklelis ir plokštinės čerpės kraštas. Apibendrinus surinktus duomenis, duobė datuojama XVI a. II puse – XVII a. I puse. Duobės nepažeistoje šurfo dalyje, 1,35–2,1 m gylyje tirtas 7–10 horizontų kultūrinis sluoksnis. Šiame tyrimų etape nerasta jokių archeologinių radinių, pasitaikė tik keletas gyvulių kaulų. Dėl surinktų menkų duomenų galima tik hipotetiškai teigti, kad apatinis tirtų sluoksnių horizontas datuojamas XV–XVI a. Įžemio paviršius duobių nesuardytose šurfo vietose pasiektas 1,95–2 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus.

Rekonstruojamų ir naujai tiesiamų tinklų vietoje atlikti žvalgymai. Bendras žvalgytų 8 tranšėjų ilgis – 60,8 m, plotas – apie 92 m^2.

Naujai tiesiamų tinklų vietose tranšėjos žvalgytos iki 80–90 cm gylio. Archeologinis sluoksnis čia nefiksuotas, tačiau išmestose žemėse surasta archeologinių radinių. Rekonstruojamų tinklų vietose tranšėjos žvalgytos iki 1,6–3,3 m gylio. Darbų metu kelis kartus griuvo tranšėjų sienelės. Po šių incidentų atsidengė ir buvo užfiksuoti giliau nei 1 m gylyje esantys archeologiniai sluoksniai.

2017 m. sklype Arklių g. 10 vykę archeologiniai tyrimai patvirtino 2016 m. kasinėjimų išvadas, papildė naujais duomenimis turimas žinias apie sklypo apgyvendinimo raidą. Turima informacija leidžia teigti, kad sklype iki 0,75–1,1 m gylio yra XIX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje susiformavę sluoksniai, kuriuose pasitaiko ir ankstyvesnių, XVI a. II pusės – XIX a. radinių. Giliau, 0,9–2,25 m gylyje, yra išlikęs XVI–XVIII a. datuojamas kultūrinis sluoksnis.

Tyrimų metu surinkti 159 radiniai perduoti saugoti į LNM.

Arklių St. 10

In 2017, an investigation (one 5.1 m^2 test pit) was conducted at Arklių St. 10, Vilnius. After excavating the test pit, roughly 92 m^2 were surveyed (Fig.1). The excavation of the test pit determined that 19th–early 21st-century layers had formed down to a depth of 90 cm in the plot. Below them, a second half of the 17th–18th-century cultural layer was recorded at a depth of 0.9–1.3 m and contained isolated structural ceramic and household pottery finds. Under it, a 20–30 cm thick layer of black soil, which contained roots and abundant 16th–17th-century finds: structural ceramics, household pottery, animal bones, and, to a smaller extent, glass and metal artefact fragments, was excavated at a depth of 1.15–1.65 m (Figs. 2–3). This layer dates to the late 16th–first half of the 17th century.

Deeper still, a 50 x 30 cm pit was recorded down to a depth of 2.7 m (Fig. 4). Its fill contained three fragments of structural ceramics and household pottery, on the basis of which the pit was dated to the second half of the 16th–first half of the 17th century. This pit destroyed the adjacent earlier archaeological layers, in which only animal bones were found.

In 2017, the investigation on the plot at Arklių St. 10 augmented the available knowledge about the evolution of the plot's habitation. A valuable 16th–18th-century cultural layer with contemporaneous finds has survived below a depth of 90 cm in the plot.

Atas Žvirblys

Pylimo gatvė 47 / Gėlių gatvė 2

2017 m. spalį Vilniuje, Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje, Pylimo g. 47 / Gėlių g. 2 namo vidiniame kieme ir teritorijoje į PR nuo jo atlikti žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai. Jų metu ištirtas vienas 2,5x2 m (5 m^2) dydžio šurfas ir atlikti žvalgymai 37 m ilgio tranšėjoje iki 0,7–1,05 m gylio.

2006–2007 m. Pylimo g. 47 / Gėlių g. 2 pastato viduje archeologinius kasinėjimus vykdė I. Vosyliūtė. Jų metu ištirtas bendras 90 m^2 plotas, užfiksuotas 3,04–3,52 m storio kultūrinis sluoksnis (*ATL 2006 metais*, 2007, p. 388–389; *ATL 2007 metais*, 2008, p. 445–448). 2016–2017 m. Pylimo g. 47 / Gėlių g. 2 pastato viduje detaliuosius tyrimus atliko šio straipsnio autorius. Jų metu iki įžemio ištirtos dvi patalpos (bendras 40,59 m^2 plotas), aptiktas iki 3–3,2 m storio kultūrinis sluoksnis (*ATL 2016 metais*, 2017, p. 425–430).

2017 m. tirtame šurfe kultūrinio sluoksnio storis siekia 3,1–3,2 m. Iki 0,85–1 m gylio yra